

EMBALLAGE- FRI HANDEL

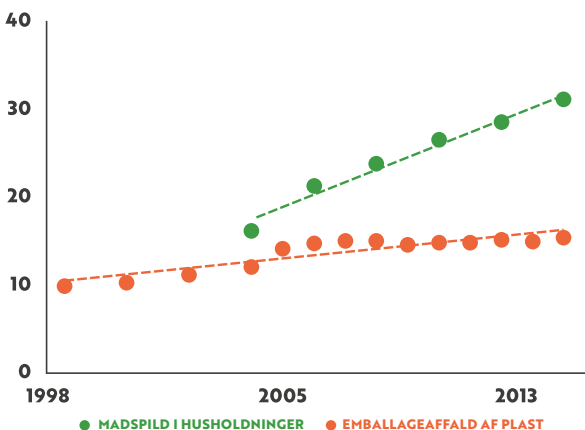

Fødevarerhandlen er fortsat emballageintensiv og genererer både madaffald og er en drivkraft til skabelse af både mad- og plastaffald i flere stadier af værdikæden. Livscyklusanalyser af håndtering af emballage har en begrænset synsvinkel på, hvordan madaffald skabes. Typisk udelades genbrugelig emballage og nulindpakning som muligheder, selv om de repræsenterer levedygtige alternativer for mange produkter. Traditionelle torvedage viser sammen med et stigende antal nulaffalds- og emballagefri butikker, at engangsemballage ofte er unødvendig.

De europæiske supermarkeder sender millioner af tons plastemballage på markedet hvert år [1]. Plast er nu det mest brugte materiale i den europæiske fødevarerhandel og er forbundet med 37 % af fødevarerens salg [2].

MAD- OG PLASTEMBALLAGE-AFFALD I FORSYNINGSKÆDEN

Den europæiske handel med fødevarer er stærkt koncentreret, idet fem store detailhandlere tegner sig for 50 % af markedet [3]. Markedsføring som standarder for størrelse og mængde, multipakker og småformatemballager er udbredt og skaber affald gennem hele værdikæden [4]. Indpakning af mad i plast er blevet standard i mange supermarkeder. Siden midten af det 20. århundrede er

FORENKLINGER OG ANTAGELSER RETFÆRDIGGØR PLAST

Livscyklusvurdering er en metode til at vurdere miljøpåvirkningen af forskellige produkter. Metoden bruges i vid udstrækning til at vurdere fødevareremballage. I dette studie har vi gennemgået 21 livscyklusvurderinger af emballage (se særskilt dokument om livscyklusvurderinger) og fundet, at mens livscyklusvurdering repræsenterer en videnskabelig stringent metode, der med rette kan identificere mad-affald som en vigtig faktor i emballageudformningen, havde undersøgelserne en tendens til at forenkle drivkræfterne til madspild og overgøre fordelene ved emballage til at undgå madspild. Derudover er risici ved migration af kemiske stoffer og lækage af plast til miljøet dårligt integreret i de nuværende analyser. I stedet har man haft en tendens til at fokusere på drivhusgasemissioner. I meget få af de undersøgte analyser har man undersøgt alternativer såsom genanvendelig emballage eller ingen emballage. Gennemgangen af de 21 analyser tyder på, at der er behov for en mere omfattende tilgang for at forstå, hvordan emballage kan understøtte bæredygtighed i fødevarerensystemet og den cirkulære økonomi.

Afskæring af grønne bønner i Kenya – så de har ens længde og passer i emballagen – betyder, at 30-40 % af bønnerne går tabt, før de når butikkerne [7].

mængden af emballage- og madaffald vokset sideløbende, hvilket tyder på, at der er behov for en mere systematisk tilgang til, hvordan vi analyserer og håndterer både emballage- og madaffald.

FREMME AF ALTERNATIVER – EMBALLAGEFRI DETAILHANDEL

Et stigende antal butikker over hele Europa undgår engangsplastemballage og sælger størstedelen af deres produkter i løs vægt eller i genopfyldelige beholdere [8]. Bestræbelserne på at reducere affald og engangsplastemballage kan ses i forskellige former for handel med fødevarer:

Distribution: En fransk detailhandel har introduceret 1,8 millioner genbrugelige og sporbare emballagekasser til frugt og grønt. Returlogistik af kasserne understøttes af Radio Frequency Identification-teknologien, som gør det muligt for detailhandlere at spore deres kasser og produkter i hele distributionskæden. Kasserne udlejes i stedet for at ejes af detailhandlen, hvilket generelt sparer 150 tons affald årligt og reducerer emissioner med 30 % i forhold til tidligere praksis [9].

Traditionelle torvedage: Disse er udbredt i Europa, og der sælges efter antal eller vægt, hvilket resulterer i minimal emballage. En vigtig udfordring er at reducere den markante anvendelse af plastposer til engangsbrug blandt de uafhængige sælgere [10].

NULAFFALD I BERLIN

Den originale Unverpackt var den første nulaffaldsbutik i Tyskland og åbnede i Berlin i 2014. Den køber produkter en gros hos lokale leverandører. Produkterne transporteres i returemballage og sælges i butikker fra dispensere og efter vægt. Kunder medbringer deres egne emballager, for eksempel økologiske bomuldsposer og glasbeholdere, eller køber emballage i butikken.

Nulaffaldsbutikker: En række innovative butikker har baseret deres forretningsmodel på at undgå både mad- og emballageaffald blandt andet ved at bruge returemballage [11, 12]. Butikkerne lægger stor vægt på bæredygtighed, og ofte er det lokale, økologiske produkter, der er på hylderne. Derved støttes korte forsyningskæder for fødevarer, som yderligere reducerer risikoen for madspild [13] [14].

Supermarkeder: Nogle store detailhandlere erkender, at deres kunder foretrækker produkter uden emballage. Flere store supermarkeds kæder i Europa, herunder Carrefour (Frankrig), ICA (Sverige), REWE (Tyskland) og M & S (UK), har for nylig forsøgt sig med lasermærkningsteknikker på nogle af deres frugter og grøntsager, hvilket fjerner behovet for emballage og klistermærker [15] [16].

EMBALLAGEFRI HANDEL

MAD I
PLAST | **37**
PROCENT

EMBALLAGE TIL
FØDEVARER:
900 MILLIARDER
ENHEDER I 2020

ALTERNATIVER

EN FRANSK DETAILHANDEL SPAREDE

150
TONS
AFFALD
ÅRLIGT

OG

30 %
EMISSION

MED 1,8 MILLIONER GENBRUGELIGE
OG SPORBARE EMBALLAGEKASSER

DISTRIBUTION

LOKAL ØKOMAD
- KORT FORSYNINGSKÆDE

GENBRUGELIG
EMBALLAGE

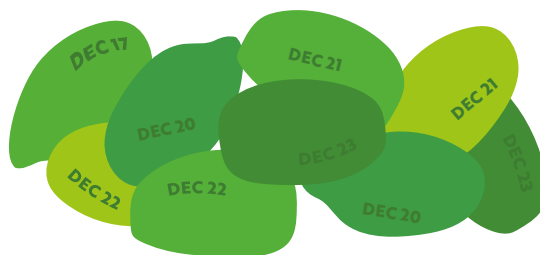
NULAFFALDSBUTIKKER

ENGANGSEMBALLAGE ER
SJÆLDENT NØDVENDIG

TORVEDAGE

FRUGTER OG GRØNTSAGER
KAN DATOMÆRKES MED LASER

SUPERMARKEDER

ANBEFALINGER

Når nye politikker udformes, bør der skabes en bedre forståelse for samspillet mellem emballage- og madaffald og for at fremme et fødevarer-system, der er reelt cirkulært og bæredygtigt.

- Incitamentter til at fremme fødevarerhandlens reduktion af madspild og emballageaffald indføres, herunder støtte til at opskalere reelt cirkulære detailhandlere, såsom nulaffalds- og emballagefri butikker.
- Brug markedsbaserede instrumenter, såsom moduleret udvidet producentansvar og pantordninger for at forhindre ubæredygtig emballagepraksis og langsom markedsrespons.
- Emballagepraksisser, der medfører fødevareraffald i forsyningskæden, herunder multipakning, unødvendig klassificering og vildledende emballage, reguleres.
- Brugen af plastemballage til engangsbrug reduceres via reduktionsmål. Støtte og fremme af alternativer til takeaway- og to go-mad og drikke.
- En EU-dækkende forbrugerret til at returnere plastemballage til salgsstedet indføres – for eksempel gennem en revision af direktivet om emballage og emballageaffald (PPWD) eller ved at fremme det udvidede producentansvar som et kriterium for nedsatte gebyrer for producenter.

Den samlede rapport kan findes på:
www.noah.dk/materialer/madogplast

Dokumentet må gerne citeres med kildeangivelse og bør citeres på følgende måde: Schweitzer, J.-P. & Janssens, C. (2018) Emballagefri handel. Faktaudtræk fra rapporten: J.P. Schweitzer, S. Gionfra, M. Pantzar, D. Mottershead, E. Watkins, F. Petsinaris, P. ten Brink, E. Ptak, C. Lacey og C. Janssens (2018). Madspild og plastemballage – Smid væk-plast løser ikke problemet med madspild i Europa – andre løsninger virker og bør bruges. En undersøgelse for Rethink Plastics Coalition af Zero Waste Europe og Friends of the Earth.

SLUTNOTER

1. The Guardian. Nearly 1m tonnes every year: supermarkets shamed for plastic packaging 08/02/2018, kan hentes på linket: <https://www.theguardian.com/environment/2018/jan/17/nearly-1m-tonnes-every-year-supermarkets-shamed-for-plastic-packaging> (se Main Report og Annex for estimater for Frankrig og Tyskland baseret på UK-data).
2. Muncke, J. Food packaging materials. Packaging materials 2016 07/08/2017, kan hentes på linket: <http://www.foodpackagingforum.org/food-packaging-health/food-packaging-materials>.
3. Consumers International. The relationship between supermarkets and suppliers: What are the implications for consumers? 2013, Consumers International, London, p. 25.
4. Colbert, E., Schein, A. & Douglas, D. Causes of food waste in international supply chains. 2017, A report by Feedback Global funded by the Rockefeller Foundation: London, p. 34.
5. Eurostat. Packaging waste by waste operations and waste flow. [Dataset] 2017 2/09/2017, kan hentes på linket: http://ec.europa.eu/eurostat/search?p_auth=LD8d4hlx&p_p_id=estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet_action=search&text=Packaging+waste+by+waste+operations+and+waste+flow.
6. Eurostat. Generation of waste by waste category, hazardousness and NACE Rev 2 activity. [Dataset] 2017.
7. Feedback. Food waste in Kenya. 2015, Feedback Global, p. 28.
8. Bepakt. Index of Packaging-Free (Zero-Waste) Supermarkets and Grocery Shops. 2017 17/07/2017, kan hentes på linket: <http://bepakt.com/packaging-free-supermarkets/list/>.
9. Leblanc, R. French Food Retailer Optimises Reusable Plastic Crate Management with RFID-Based Solution. 2011 08/08/2017, kan hentes på linket: <http://packagingrevolution.net/french-food-retailer-optimizes-reusable-plastic-crate-management-with-rfid-based-solution/>.
10. European Commission. EU countries have to drastically reduce consumption of lightweight plastic carrier bags. News 2016, kan hentes på linket: http://ec.europa.eu/environment/pdf/25_11_16_news_en.pdf.
11. Beitzel-Heineke, E.F., Balta-Ozkan, N. & Reefke, H. The prospects of zero-packaging grocery stores to improve the social and environmental impacts of the food supply chain. Journal of Cleaner Production, 2017, 140: 1528-1541.
12. WRAP. Self-Dispensing Systems – Commercial Feasibility Study. 2007, WRAP: Banbury, UK, p. 54.
13. Galli, F. & Brunori, G. Short Food Supply Chains as drivers of sustainable development. Evidence Document. 2013, Foodlinks: Brussels.
14. European Parliament. Short food supply chains and local food systems in the EU, in Members' Research Service, Augère-Granier, M.-L. (Ed.) 2016, EPRS - European Parliamentary Research Service: Brussels, p. 10.
15. REWE Group. REWE Group replaces plastic packaging for fruit and vegetables with a laser logo. 2017 11/08/2017, kan hentes på linket: <https://www.rewe-group.com/de/newsroom/pressemitteilung/1577-rewe-group-ersetzt-plastikverpackungen-bei-obst-und-gemuese-durch-laser-logo/#>.
16. Subcon. Laser Tattooed Fruit and Veg is Here. 2017 05/09/2017, kan hentes på: <http://www.subconlaser.co.uk/news/laser-tattooed-fruit-and-veg-is-here/>.